

Definirea conceptului de 'real' in opera lui Ion Creanga

In sens larg, prin real se intelege ceea ce exista in realitate, in mod obiectiv (independent de constiinta sau vointa noastra). Atat in "Amintiri ..." cat si in povesti, spatiul actiunii este cel rural, in speta cel humulestean.

a) in prezentarea acestuia, autorul creeaza o anume culoare locala prin multimea detaliilor. Asa este interiorul casei parintesti (descrie la inceputul partii a II-a a "Amintirilor"), in care vatra, hornul, cuptorul si celelalte elemente de decor pastreaza o anume mireasma ancestrala rurala; tot asa este si curtea lui Stan, descrisa intr-o lunga enumerare in "Povestea lui Stan Patitul": "Ce suri si ocoale pentru boi si vaci, perdele pentru oi, poieti pentru pasari, cotete pentru porci, sasaia pentru papusoi, hambare pentru grau si cate alte lucruri de gospodarie ...".

b) Tot in real se incadreaza si tabloul etnografic, autorul evocand ocupatii, scene de familie si datini specifice acestui orizont rural.

O asemenea scena de familie este evocata tot la inceputul partii a II-a a "Amintirilor": autorul reinvie, cu un zambet nostalgic, serile copilariei, cand tatal (Stefan a Petrei) se intorcea de la padure "inghetat de frig si plin de promoroaca", iar Smaranda ii povestea, cu naduf, toate nazdravaniile copiilor. Ca o confirmare a celor relatate, chiar in timpul acestor discutii, copiii scoteau "matele" din cotruta si le "mustruluiu" "de la mergea colbul", incat "nu puteau scapa bietele mate din mainile noastre, pana ce nu ne zgariau si ne stupeau ca pe nor.

Importanta aici nu este intamplarea in sine, ci caracterul ei arhetipal¹, care caracterizeaza cel mai mic "cerc" al tabloului etnografic: viata familiei taranesti.

Urmatorul "cerc" il constituie datinile din viata satului: clacile (la care torceau si baietii si fetele, insusi Nica fiind poreclit "Ion Torcalau"); mersul cu uratul, in ajunul Anului Nou, hramurile bisericii cand "se tinea praznicul cate o saptamana incheiata", ospatul capatand dimensiuni uriesesti. Aspectul etnografic nu lipseste nici din povesti. Bunaoara, dupa ce si-au batut de moarte soacra cele trei nurori incepura a vorbi "despre starlici; toiag, nasalie, poduri, paraua din mana mortului", adica despre ritualul taranesc al inmormantarii, povestile ne fiind niste basme (in sensul curent), ci "bucati rupte din viata poporului moldovenesc" (Ibraiianu).

c) in evocarea realista se mai inscrie si caracterizarea precisa a unor personaje, fapt care le confera autenticitate: matusa Mariuca "scotea mahmurul din om" de rea ce era, Traznea era "bucher³ de frunte si tamp in felul sau", dascalul lordache "clampanea de batran si avea si darul suptului", Nic-a lui Costache era inaintat la invatatura "pana la genunchiul broastei". Procedeele sunt utilizate si in povesti: soacra "lega paraua cu zece noduri", feciorii ei erau "inalti ca niste brazii si tari de virtute, dar slabi de minte", imparatul Ros avea inima "haina", fata lui era "ofarmazoana cumplita".

d) Interesant este faptul ca personajele din "Povestea lui Harap - Alb" se comporta adesea ca

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

din "Amintiri ..": craiul isi cearta (cu vorbe humulestene) feciorii fricosi, imparatul Ros este piscat de purici, iar cei cinci tovarasi de drum ai lui Harap-Alb, se cearta in casa de arama ia fel ca invataceii de la "fabrica de popi" din Falticeni. Peste tot, vorbirea sau atitudinile personajelor sunt taranesti, plamadite fiind din aceeasi realitate humulesteana.